

3.9. Hiány van a jól tanulható egyetemi jegyzetekből.

3.10. A történelem felsőfokú alkotásának válságát jól példázva az egyre inkább haladó TDK mozgalom. Ez mára már abból áll, hogy a kétévenkénti OTDK-ra néhányan dolgozatot készítenek. Ezek az írások általában közelebb állnak a referátumokhoz, mint tudományos dolgozatokhoz. Az OTDK körüli zsűrizési gondok miatt, itt nem mérettetik meg igazán a dolgozat, nem is ismerik meg ezeket szélesebb körben, s emiatt aztán a 70-es évek közepe óta rengeteget csökkent az OTDK és a TDK mozgalom presztízse.

B.N.

lycee Marcelin Berthelot

10 Avenue Jean Jaures

93 500 Pantin

PAR SOLIDARITE AVEC LES ETUDIANTS ,LE LYCEE DE PANTIN EST
EN GREVE CONTRE LE PROJET DEVAQUET-MONORY:

-INTERDICTION ET SUPPRESSION DU LIBRE ACCES A L'UNIVERSITE DE
TOUS LES BACHELIERS

-SELECTION GENERALISEE PAR L'INTERDICTION DU PASSAGE D'UN CYCLE A
L'autre

-LA REMISE EN CAUSE DU CARACTERE NATIONAL DES DIPLOMES,
SEULE GARANTIE PERMETTANT L'EGALITE DEVANT LA RECHERCHE D'UN
PREMIER EMPLOI

DEVANT CES MENACES NOUS DISONS:

-NON A LA SELECTION PAR L'ARGENT

-NON A LA DEVALORISATION DU BAC

-NON A LA REGIONALISATION DES DIPLOMES ET A L'INEGALITE DE LEUR
VALEUR

-OUI A L'EGALITE UNIVERSITAIRE SANS DISTINCTION SOCIALE

-OUI A L'ENTREE DE TOUT BACHELIERS EN FAC.

LYCEENS,ETUDIANTS ,UNISSONS NOUS CONTRE CE PROJET .

MANIFESTATION le 27 nov

place de la Sablonnerie

14h

MARCELIN BERTHELOT Gimnázium

Szolidaritásban az egyetemistákkal a Patin-i gimnázium is sztrájkba lép a DEVAQUET-MONORY tervezet ellen:

- ez az érettségizők az egyetemre való szabad bejutásának letiltása és eltörlése,
- ez a szelekció általánossá tétele az egyik ciklusból a másikba való szabad átjutás megszüntetésével,
- ez a diplomák országosan egyenlő értékének kétségessé tétele, amely eddig az egyedüli garanciája volt az álláskeresésben való egyenlőségnek.

E veszélyek ismeretében:

Nemet-mondunk a vagyoni szerinti szelekcióra
Nemet-mondunk az érettségi értékének lecsökkentésére
Nemet-mondunk a diplomák "körzetesítésére" és ezek értékének vidékek szerinti megkülönböztetésére.

Igent-mondunk a társadalmi megkülönböztetés-mentes egyenlőségére az egyetemeken

Igent-mondunk minden érettségiző karokra való bejutására

Gimnazisták, egyetemisták, fogjunk össze a törvénytervezet ellen!

Tüntetés: november 27., 14 h Sorbonne-tér

Párizs '86

Heinrich Heine, aki a forradalom lelkes híve volt, 1831-ben ezt írta Párizsból: "A sikeres forradalomhoz hozzátartozik a szép idő." 1968 májusában nem volt rossz idő, a forradalom mégis megghiúsult. 1986 novemberében a lázongó diákok felett végre kiderült az ég. Vajon ez szerencsét hoz?

1968 - 1986 A történelem játéka a számokkal? Önmagát ismétli a történelem?

Százezrek az utcán, mindenki barát, egész Franciaország fiatal és az oldalukon áll. Aki akart '68 májusára emlékezett, bár a diákok megmondták: '68 májusa elmúlt!

Nemcsak Párizsban, hanem Lille-ben, Lyonban, Saint-Etienne-ben és Marseillesben is sokan vonultak az utcára és azt bizonygatták: "Nem képviselünk többet egy tiltakozó diákmozgalomnál. Ez egyáltalán nem politikai megmozdulás!"

Miért vonultak az utcára a diákok?

A diákok kivonultak az utcára, de nem azért, hogy Franciaországot megváltoztassák, Párizst káoszba döntsék, vagy, hogy a kormányt elűzzék. Céljuk egy törvény megakadályozása volt, amelyet nem tartottak fair-nek. Barrikádok? Nem! Erőszak? Nem, nem, nem! Hogy mégis verekedésre került sor, megrendítette őket.

A 77 francia egyetem közül 50-et ragadott magával a forradalmi hullám. Több ezer középiskolás csatlakozott az akcióhoz. Hadat üzentek egy felsőoktatási törvénytervezetnek, amellyel a közoktatásügyi miniszter, Alain Devaquet ajándékozta meg őket.

Novemberben ez a felsőoktatási reform keltett megütközést. Rombadólt az egyenlőség szent francia elve! Mostantól minden egyetemnek jogában állna - ennek alapján - az érettségizett jelentkezők legjobbjait kiválasztani. A tervezett reform tehát egyfajta "numerus classus" akar bevezetni (a felvételiknél szigorúan megszabja a felvehetőek számának felső határát). Aki a szelektálást átvészeli, ráadásul magasabb beiratkozási költséggel kell számolni: 400 franktól 900-ig terjedhet ez az összeg.

A reform megkérdőjelezi az egyetemek közti egyenlőség elvét is. Minden diplomán kötelező feltüntetni az egyetem nevét. A jelentéktelenebb vidéki intézmények hallgatói attól félnek, hogy a "harmadosztályúság" szégyenfoltjával hátrányos helyzetbe kerülnek".

Ez egy iszonyú rendszer, amellyel eddig csak az elit iskolák, Grandes Écoles, választották el a kiugró tehetségeket a csupán szorgalmasoktól - a társadalom ellenzése nélkül. Sőt; tisztelet övezte a "Nagy Iskolák" 80 000 kiválasztottját, akik közül a politikai élet, a gazdaság és az államigazgatás vezetői kikerülnek.

Ennek ellenére a diákok az egyenlőség mítoszát hűséggel őrizték. A szelekció igazságtalanság - mondták; a gyengébbeket háttérbe szorítja.

1986 ősze előtt Franciaország középiskolásai és egyetemistái passzív ellenállásba húzóva éltek, álmództak. Egészen egyszerű volt: önkéntesen felmentették magukat a realitás, erkölcs és kultúra "tantárgyak" alól - és az élet szép volt.

Mivel ifjúságukat egyetlen álomban töltötték, egy napon úgy érte a diákokat a világgal való találkozás, mint egy súlyos baleset. Akaratuk ellenére felnőttek - és csupán tizennégy nap alatt.

Egy politikailag kevés jelentőséggel bíró törvénytervezet miatt, Jacques Chirac, kormányfő eddigi legsúlyosabb vereségét szenvedte el; "nyílt kapitulációra kényszerítették" - állapította meg "Le Monde". Az ötödik köztársaságban a hatalomért folyó harcban ez új lehetőséget adott konkurensének, a szocialista államfőnek, Mitterrandnak, hogy újból előrelátó államférfinek bizonyuljon azok után, hogy az utóbbi hónapokban Chiracnak sikerült az államfőt egy többnyire reprezentatív szerepkörbe visszazsorítani. Összegezve Chirac és ultrajobb belügyminiszterének, Charles Pasquanak "törvény és rend" filozófiája, amelynek szellemében március óta a franciaországi "nagy fordulatot" sürgetik a belpolitikában.

November végén jobb- és baloldali tüntetők és a CRS rohamrendőreinek összecsapásai riasztották fel a lakókat a párizsi "Latin Negyedben" (diáknegyed). Egy halott, háromszáz sebesült, égő autók, barrikádok és kifosztott üzletek - mindez '68 májusára hasonlított. De nem a zendülők miatt tört ki kormányválság, a kormány önmaga felelős érte. A kis csoportok provokációi kapóra jöttek a belügyminiszter, Pasqua CRS rendőrei, akik brutalitásukról hírhedtek, most lecsaphattak, gumibottal támadtak minden fiatalra.

Két motoros rendőr halálra gázolta a 22 éves diákot, Malik Oussekiné-t. A tiltakozóknak immár volt egy hősi halottjuk. Pontosán annak volt a jelképe, akit a diákok véleménye szerint ezzel az elnyomó, represszív kormánnyal szemben a leginkább védelmezni kell. Diák volt, algériai származású francia. A diákok nem kétlik "ha Malik nem lett volna barnabőrű, fekete hajú - ma is élne".

Órákon belül lázadás lett a tiltakozásból. A kezdeti gúnyolódó jelmondatok helyett, amelyek a közoktatási minisztert, Alain Devaquet-t vették célba már elkeseredett hangú szavalókórusok hallatszottak, "Le Chirackal!", "Pasqua gyilkos!". Párizsban több százezer fiatal vett részt a gyásztüntetésen a központ körútjain. Jelszavuk óva intette a kormányt: "Plus jamais ça" - soha többé ilyesmit!".

A Chirac kormány egyhamar nem fogja ezt megkísérelni. Mert a fiatal tüntetők már pusztá tömegük és határozottságuk folytán térdre kényszerítették a kormányfőt - a politikai pártok lényeges segítsége nélkül.

A fájdalmas vereség több lépcsőben érte Chiracot: először kénytelen volt eltörölni a felsőoktatási törvény három vitatott pontját, majd menesztette a minisztert Devaquet-t, végül visszavonta az egész törvényt.

A diákok elől menekülőben "további kincseket" is hátrahagyott: a külföldiek ellen irányuló törvényt az állampolgárságról, a magánbörtönök bevezetésének tervezetét és annak tervét, hogy a kábítószerélvezőket törvény szerint bűnözőnek bélyegezzék. Most mindezeket a törvényjavaslatokat meghatározatlan időre

elnapolták. Chirac, aki az általa végrehajtott fordulatot olyannyira siettette, hogy hat fontos törvényt rendes parlamenti vita nélkül, bizalmi kérdésként a nemzetgyűléstől kikényszerített, most ölbe teheti a kezét. "Szünet" - írja a francia sajtó.

Chiracnak ez nemcsak miniszterelnökként okozott kárt, hanem a '88-as elnökválasztás esélyeseként is.

A mérsékeltek, potenciális választói, szemében kormánya először is megfelelő ítélőképesség hiányában kiprovokálta a diáklázadást, majd makacóságuk túl messzire hagyta fejlődni az eseményeket és végül csak engedékenységgel keríthette ellenőrzése alá egy jövőbeni államfő számára nem éppen a legjobb minőségi bizonyítványt.

A jobboldali választók szemében Chirac szégyenteljesen engedett az utca nyomásának. "A diákok egészen meztelenül akarták látni a kormányt - nos, hát látták." - jegyzi meg némi gúnnyal a jobboldali, radikális "Nemzeti Front" vezetője, Jean-Marie Le Pen. Utólag világossá vált, hogy a kormány mennyire rosszul ítélte meg az ifjúsági tömegmozgalom fenyegető erejét, vak volt a diákok kéréseit, törekvéseit illetően. A konfliktus elhatárolható okait még sokáig eltakarták a politikai következmények.

Párizsban az a fiatalság tiltakozott, amelynek egyre többet kell teljesítenie, de intellektuális teljesítményét egyre kevésbé értékelik.

Minden negyedik francia 16 és 25 év között munkanélküli. Minden második diák a diploma megszerzése előtt otthagyja az egyetemet. Az egyik oldalon a francia ifjúság a technikai civilizáció szorításában, nyomasztó határában nő fel, videoclippek csillogásában, növekvő kábítószer problémával és bűnözéssel - de iskolai világuk megmarad archaikusnak. A kreativitást kevésbé követelik meg, mint a magolást és diplomák gyűjtését, valamint a vizsgajegyeket, amelyek megszerzése Franciaországban szintén a létért folytatott küzdelemmel ér fel. Aztán egyáltalán nem a biztos jövő intéget: Minden harmadik végzett hallgató nem kap állást.

A túlzásfolt egyetemek nagyon rászorulnának a szellemi megújulásra. Maga a Sorbonne is, a francia szellem szimbóluma, lezüllött egy francia akadémiai átlagintézmény szintjére.

Minden ami a nevelést, az iskolát és az egyetemet érinti, a művelt Franciaországban a legnagyobb jelentőséggel bír; izgalomba hozza a nemzetet - mindez megmagyarázza, miért vonul azonnal annyi diák az utcára. De az is közrehat, hogy az állandó ellenőrző tekintetek keresztüzében élő fiatalság idegesen reagál, ha a nyomás még fokozódik. Szemmel láthatóan ezt a hatalmon lévők közül csak egy valaki látta világosan Párizsban: a szocialista Mitterrand. Ő, már a várható robbanást megsejtve, akkor kiadta a jelszót: "A nemzeti összetartás minden másnál előbbre való!", amikor a rendőrséggel való első összetűzésben két diákot könnygázgránáttal súlyosan megsebesítettek.

Majdnem ugyanezekkel a szavakkal csendesítették le az 1984 júniusi iskolai-krízist. Mintegy másfél millió francia, többnyire szülők tüntettek akkor a szocialisták azon szándéka ellen, hogy a jobbra katolikus magániskolákat a nyilvános közoktatási rendszerrel egybehangolják. A kormány kénytelen volt a növekvő ellenállás elől kitérni. Mitterrand visszavonta a

vitatott törvényt és leváltotta miniszterelnökét Pierre Mauroy-t. 1984-ben nem voltak sem halottak, sem sebesültek sem pedig verekedők - emlékeztet az államfő.

Eljött Mitterrand órája. A megfelelő időben és a megfelelő szavakkal, egyszerű, de kifejező gesztusokkal az államfő a lázongó diákok védőszentjévé vált. Egy rádióinterjúban dicsérte "a meglepő érettséget" és kinyilatkoztatta "egyazon hullámhosszon vagyunk".

Mitterrand személyesen kereste fel a megölt diák családját és "a nagy szerencsétlenségben a nemzet részvétéről" biztosította a hozzátartozókat.

A sebesült rendőröknek meg kellett elégedniük az Elysée-palota kabinetfőnökének látogatásával.

Mitterrand nem hagyott ki semmit, ami a nemzet szemében Chirac politikai személyiségét kisebbíthette. Nyilvánvalóvá vált, hogy ténykedését nem korlátozza csak a saját szakterületeire, azaz a kül- és védelmi politikára, hanem beleszólást igényel a belpolitikába is, amelyet kelletlenül adott át a kormányfőnek.

A '86 őszi felkelés érzelmileg, nem politikailag volt megalapozva. A rendőrség ezt a békésen kezdődő mozgalmat gumibottal és könnygázgránáttal verte szét.

"Mit tettünk?" - kérdezték a diákok. "Miért vernek minket? Miért lőnek ránk?" "Bűnözők vagyunk?"

A bántalmazást jószándékaik elleni merényletnek tekintik. A bizalom, amit tanítottak nekik, összetört.

Védekeztek - megint csak szavakkal. A Malik emlékezetére rendezett nagyszabású tüntetésben Párizsban 200 000, vidéken félmillió fiatal fejezte ki együttérzését. A rendőrség a háttérben maradt.

Párizs szürke és hideg volt, éppúgy kimerült az ellenállásban, mint a diákok. Megelégtették a politikát, számukra a dolog befejeződött.

Visszatértek az egyetemek langyos tunyaságába és a Sorbonne porába. A forradalom nem nekik való: soha többé ilyesmit!

A "Der Spiegel" 1986 december 1-i, 8-i és 15-i cikkekből fordította és összeállította

Kuti Ágnes és Pesti Ágnes